

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Γενέθλια γη, μεγάλη αγάπη της ζωής μου.
Στους κόρφους σου μεγάλωσα
και πήρα από την άγια γνώση
και την πανάρχαια αρετή.
Στο βράχο σου έμεινα ασάλευτος
και σε τραγούδησα πολύτροπα.
Στους θρύλους σου ανέστησα
στα μυστικά σου έδωσα διάρκεια και φως.
Και όταν θα πέσω γίγαντας απ'τη γνώση σου
κι απ' την ομορφιά σου
ανάριο θέλω το χώμα σου,
ν'ακούω τ'ανθρώπινε μηνύματα
τα τραγουδήματα της πλάσης.
Ναούρισμα η ανάσα σου,
χάδι μου οι παλμοί σου
παντοτεινό μου όνειρο
αγαπημένη μου γενέθλια γη.

Τι κι αν με χωρίζουν βουνά και θάλασσες
αιθέρες θεογείτονες που σβήνουν στον ορίζοντα.
Εσένα, πατρίδα μου γλυκειά βασανισμένη μου Ελλάδα θ'αυταμώνω
και σενα γη Σουφλιώτικη θρακική αιώνια και λατρευτή
θα σκύψω να φιλήσω.

Θύνησες παλιές ξυπνούν μέσα μου ζωηρά, ξανοίγονται σε μύρια αλ-
ληλένδετα πλοκάμια, γίνονται πουλιά, πετούν ψηλά και πέρα μακριά
και σαν χαμηλώνουν, αφήνουν φτερά, ύστερα γίνονται ανθρώπινες μορ-
φές γεμάτες ζωηράδα και φρεσκάδα κι εγώ ανάμεσά τους βρίσκομαι στη-
τός, ολόρθος, χαρούμενος και πονεμένος, ξεκούραστος κι αποσταμένος,
απλώνω χέρια πελώρια, σφιχτά τις αγκαλιάζω κι ύστερα κλαίω μαζί
τους από χαρά που πίσω της αφήνει μια λύπη ανεπαίσθητη και φευγαλέα.

Λατρεμένη Σουφλιώτικη γη θρακική, νάμαι μέσ'στην αγκαλιά σου
την πελώρια. Σε νοιώθω κοντά μου, νοιώθω την αναπνοή σου να με χαί-
δεύει τα καυτά μάγουλα, δοκιμάζω το σφίξιμό σου το τωρινό κι ονει-
ρόβγαλτο, τό τόσο δυνατό, όμοιο με του Έβρου το αλυσόδεμα που αγκα-
λιάζει την πόλη σου.

Τότε που ο χρόνος -μικρή χιονοστιβάδα- κυλούσε δίπλα μου, τότε
που μόλις είχα νοιώσει τη θαλπωρή του ήλιου σου του αβασίλευτου,
της φύσης τη μυρωδάτη αναπνοή και έπλασα με μια φαντασία ζυμωμένη
με περισσή ελπίδα χίλια και μύρια ακόμη όνειρα για το ζώηρεμα του
φωτοστέφανού σου του αιώνιου, για το γιγάντωμα του μεγαλείου σου,
και της δόξας σου της ανεκτίμητης τ'αγλάϊσμα, τότε που η πλάνα ξενη-
τιά, δικό σου ολοζώντανο βλαστάρι με πήρε απ'τα τρεμάμενα χέρια σου
... τότε

Ήλισεφα, σ'άφησα πίσω μου να κρατάς τις παιδικές αναμνήσεις μέσ'
στον κόρφο σου, αγκαλιά με μια ελπίδα γυρισμού, δικού μου γυρισμού
πίσω σε σένα τη νέα Ιθάκη.

Και τώρα που αναλαμβάνω να συγκεντρώσω στοιχεία και αναμνήσεις,
ιστορικές αλήθειες, ήθη και έθιμα για τη ζωή των κατοίκων σου, κάθε
μέρα με φέρνεις στα ιερά σου χώματα, μ'αφήνεις απαλά απαλά και εγώ

δοσμένος μέσα στην συγκινησιακή ατμόσφαιρα τ'αντάμωμα, γίνομαι μουγ-
γός, χάνω μονομιές τα τόσο όμορφα λόγια που έλεγα μέσα στα πατριδο-
συναντήματά μου κι' απ' της ελπίδας ύστερα τα γοργοπετάγματα, σφίγγω τα
χείλη και ψυθιρίζω μια λέξη που κλείνει όλης της γης το μεγαλείο:
"ΠΑΤΡΙΔΑ". Στιγμή πόσο ανθρώπινη, πόσο αληθινή.

Πόθοι αμέτρητοι, ελπίδες άπειρες ξεπλώνουν τριγύρω, τρέχουν στον
αέρα ψηλά και χάνονται μέσ' στο μεγαλείο της αντάμωσής μου, με τη λα-
τρεμένη Σουφλιώτικη γή την αιώνια. Κι η ξενιτιά αγναντεύει από μακριά
του λυτρωμού μου την ξέχωρη χαρά, κάνει την πίκρα της αστείρευτη ελ-
πίδα βγαλμένη απ' το ολόφωτο στην γης τα πλάτη Ελληνικής αχτίδας φευ-
γοβόλισμα, απλώνει μ' όρμή τα χέρια της να μ' αγκαλιάσει, για να με πά-
ρει κοντά της έστω κι αν αφήσω στην πατρική μου γης τα χώματα να
κλαίει για πάντα την καρδιά μου.

Κάθε φορά φεύγοντας από το Σουφλί κάτι αφήνουμε από την καρδιά μας.
Σεβάσμιες γερόντισσες μένες σφίγγουν τα τρεμάμενα χείλη, να μη δακρύ-
σουν. Οι φιγούρες τους αλαργεύουν πίσω από τις υφαντές κουρτίνες.
Και εμείς αφήνουμε να κυλήσουν τα δάκρυα ελεύθερα όταν παίρνουμε το
δρόμο της επιστροφής. Το ίδιο και όταν φεύγουμε από την καινούρια πα-
τρίδα. Χεράκια παιδικά αγκαλιάζουν μ' αγάπη τον καημό μας. Γυναίκες
μας κοιτάζουν ερωτηματικά. Δεν ξέρουμε πια τι να πούμε. Που ανήκουμε.
Διαλυμένη η ψυχή μας. Τη χάσαμε μαζί με τα χρυσά χρόνια της νιότης.
Δεν υπάρχει πια η ανευθυνότητα και η ανεμελιά. Μόνο η φροντίδα μας
μένει τώρα. Για όλους. Απ' τους μεγάλους ως τους πιο μικρούς. Θα υπάρ-
ξει κάποιο χαμόγελο αγάπης από κάποιον; Δεν έχει σημασία. Είναι η ώρα
της θυσίας. Δεν υπάρχουν εδώ περιθώρια για αναμνήσεις. Υπάρχει η πραγμα-
τικότητα. Μοναχικοί προσκυνητές στο χώρο που είδε τα πρώτα μας ανοι-
ξιάτικα χαμόγελα δεν ερχόμαστε εδώ μόνο από νοσταλγία. Το καθήκον οδη-
γεί τα βήματά μας. Μπορείς να μη χαρίσεις λίγες στιγμές στους ανθρώ-
πους που πρώτοι σου έμαθαν να μετράς τον κόσμο; Μπορείς να αγνοήσεις
το θάρρος και την περηφάνια των χιονισμένων γηρατειών που σε πείσμα
των δύσκολων καιρών που περνούν θέλουν να ζουν στην αγαπημένη γωνιά
της μικρής τους πατρίδας; Όχι βέβαια. Έτσι υποκλινόμαστε μπροστά
σ' αυτό το θάρρος. Στην παράλογη όσως επιθυμία να ζουν μακριά μας.
Κι ερχόμαστε εμείς να απαλύνουμε όσο γίνεται το χωρισμό. Να δώσουμε
λίγη χαρά με τη συντροφιά μας. Δεν ζητούν τίποτε άλλωστε. Μια παρουσία
μόνο. Δεν μπορούμε να τους τη στερήσουμε. Αυτή τουλάχιστο. Θα ξαναφύ-
γουμε βέβαια, μα θα ξαναρθούμε πάλι. Είπαμε είναι και ένα δικό μας
κομμάτι εδώ. Τώρα δεν υπάρχουν μόνο καλοκαίρια. Ερχόμαστε εδώ κάθε
φορά που μας σπρώχνει επίμονα η καρδιά μας.

Οι χειμώνες είναι άγριοι στο Σουφλί. Σφυρίζουν μανιασμένα οι αέρη-
δες στα παράθυρα των πατρικών σπιτιών. Παγωμένα τα κτίρια. Ρημάχτηκαν
από την πολυκαιρία και την εγκατάλειψη. Στά αδειανά δωμάτια πλανώνται
ακόμα οι χίμαιρες των παιδικών ονείρων. Τα δάκρυα των πραγμάτων που
έμειναν άγγιχτα και υπομονετικά. Μα μια ευαισθησία διάχυτη λες παντού.
Στα παλιά έπιπλα. Στους παμπάλαιους καθρέφτες. Στα κάδρα των προγόνων
που μένουν πάντα σοβαρά, στη χαρά και στη λύπη. Κι εκείνη η ανθρώπινη
ζεστασιά μέσ' στην παγωνιά. Εκείνη η εγκαρτέρηση και η σοφία. Χτυπάνε
ακόμα για μας εδώ κάποιες γέριμες καρδιές. Τις ακούμε και δεν τις ξε-
χνούμε ποτέ. Τις αφήνουμε στη ζεστή τους γωνιά, μα ξαναγυρίζουμε πάλι.

Και κάθε φορά τα χείλη μας ψυθιρίζουν τα λόγια του Παλαμά:

" Τον πόνο σου εδώ πέρα μην τον παρατάς. Με μια φροντίδα
μητρική ταξίδεψέ τον, όπου ζωή, όπου όνειρο, στα μακρι-
νά και στα ψηλά".

Θέλω να πιστεύω ότι ο κάθε Σουφλιώτης, ο κάθε πατριώτης, διαβάζοντας αυτές τις σελίδες, θα βρει ένα ολοζώντανο κομμάτι απ'την καρδιά του που εξακολουθεί να χτυπάει ακόμα κανονικά όπου κι αν βρίσκεται, παρά τις αλλαγές που μας έφερε ο πολιτισμός, η παιδεία, η ξενιτειά και η αστοποίηση.

Τα στοιχεία που ακολουθούν και που με τόσο μεράκι και αγάπη για το Σουφλί συγκεντρώθηκαν μέσα σε 40 και πλέον χρόνια, ας δώσουν μια γεύση, μια θύμηση της πάντα γλυκιάς γενέτειρας στους νοσταλγούς ξενητεμένους συμπατριώτες, μια απλή έστω συντρόφεψη σ'όσους αισθάνονται μόνοι μεσ'στη βουή της πολυκύμαντης πόλης, σ'όσους στα ξένα ή στη γενέτειρα αναπολούν γιορτές και πανηγύρια, μάτια θλιμμένα παιδικά ή κάποιου παπού τα λόγια τα σοφά.

Μακάρι η προσφορά μου αυτή να γίνει ένα προσάναμμα σε κάποιον ζεστό και φωτισμένο πατριώτη, για να καλλιεργήσει και να προβάλλει την ιδέα πως το Σουφλί, αυτή η φαινομενικά άγονη Ελληνική γωνιά αξίζει και δεν είναι δύσκολο να ξαναγίνει κέντρο πολιτισμού και ευημερίας, εστία λαϊκών παραδόσεων με άνθηση πνευματική, του Έβρου το καμάρι.

Για να σταματήσει η εγκατάλειψη του τόπου μας, για να κρατήσει το Σουφλί μας τον κόσμο του, χρειάζεται να λείψουν οι σήμερα τόσο τρομερές διαφορές ανάμεσα στις μεγάλες πόλεις και στην ακριτική δική μας, στην απολαυή των αγαθών της σύγχρονης ζωής.

Κανείς ζωμάχος της Ελληνικής γης δεν θα έπαιρνε το δρόμο για τις τιμεντένιες πολιτείες, αν δεν είχε την ελπίδα την τόσο χιμαιρική πως εκεί θα βρεί αυτά που στον τόπο του στερείται και που τα έχει τόσο ανάγκη: δουλειά, σχολειά και πανεπιστήμια για τα παιδιά του, ένα κρεβάτι νοσοκομείου σε ώρα ανάγκης.

Η στοργική φροντίδα του Κράτους και της Πολιτείας για το ακριτικό Σουφλί μας είναι σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, απαραίτητη και επιβεβλημένη.

Εμείς που ζούμε στην ξενιτειά δηλώνουμε με συγκίνηση και περηφάνεια ότι σ'οποιοδήποτε μέρος της Ελλάδας κι αν βρεθούμε, η καρδιά μας θα χτυπά για το Σουφλί και σ'οποιοδήποτε μέρος του κόσμου κι αν ξενητεύουμε η καρδιά μας θα χτυπά για την Ελλάδα.

Είναι μεγάλη η ευθύνη και βαρύ το φορτίο όταν αναλαμβάνει κανείς να ερευνησει, να συλλέξει πληροφορίες και να γράφει αντικειμενικά και ανηπυρέαστα την ιστορία ενός λαού, μιας κοινωνίας ανθρώπων στην οποία γεννήθηκε, ανατράφηκε και έζησε λίγο ή πολύ σαν αναπόσπαστο μέλος της.

Στην προσπάθειά μας αυτή χρησιμοποιήσαμε αρκετές πηγές και βοηθήματα. Δεν μπορώ όμως να μη σχολιάσω ευνοϊκά την ανεκτίμητη προσφορά των συναδέλφων μου δασκάλων που ασχολήθηκαν με τη συλλογή λαογραφικού υλικού, τα ήθη και τα έθιμα του τόπου μας και αποτέλεσαν τους οδηγούς και τα φωτεινά παραδείγματα για μένα που πρόσφεραν το περισσότερο υλικό για την αξιοποίησή του και κατάταξή του στη συλλογή αυτή.

Και αυτοί είναι οι : Σεϊτανίδης Δημήτριος, Μπαμπαλίτης Σταμάτιος, Τερζούδης Λεωνίδας, Τερζούδης Βέτα, Παπαλεξανδρής Παύλος, Δούκας Νικόλαος, καθώς και οι καθηγητές Μπάμνιος Κων/νος, Κυρανούδης Παναγιώτης, Τιάκας Νικόλαος όπως επίσης και οι Μαυρίκος Σέντερης, Καλέσης Δημήτριος, Πίτας Παναγιώτης, Πατέλης Μιχάλης, Αριστείδης Χριστοφόρου, Φυλλαρίδης Ζήσης.

Όλους θερμά τους ευχαριστώ.